

4

Eno's
sodas

Eno uro sodnik

Veseloigra v enem dejanju

R. J.

Osebe.

St. pavar, okr. sodniki

Komrad Milan rasebnik

hvilka njegova žena

Lipa } cigana

Katerica }

hvale ; sodnikovi sluga.

Žganje se vrši pri sodniki v nekem malem kraju.

1. prizor.

Lrogar (zorn)

To so stvari, da bi sloves se mislil ne, se prides v nov svet.
Ne veš kje je to, al ono, ne veš kakšni so ljudje, In se
prebne na taki majhni sodnji na strelci, ko mi
maš drugih močij, kot druge pisane in druge. No
ta Anak, mislim si tudi ne bo pravno razločnega
križca pristal pri mene. Ljudje sodnik je bil pa
po strahovske zgora. On vidi na vseh njegovih delih
Bodo se videti, koga so dobili kot sodnika. Taz jim
hčem pokazati kdo in kaj je sodnik.

2. prizor

Ljudje, Anak.

Anak: Ljudje sodnik mora stoji ljudje in se teko
zakaj, da jim dovolite vstop.

Lrogar: Ljudje se napet bosta stara razjela na
voda, da pridejo ljudje, kar Katar kujejo. Ljudje
me ne pravno nobeden. (gleda na me) Reci
jim, da pridejo v eni mi. Taz imam se en va

nen post. Potem pa naj pridejo.

Mrak: Gospod sodnik, s tem pa mihi ne bo zado-
voljen, če mura kar eno celo uro čakati.

Veste gospod sodnik to ne gre pri nas da ---

Progar: Kaj, kaj ne gre pri vas. Ali ste Vi sodnik,
ali sem jaz. Glejte, da izpolnite moja
navčila. Ukazoval bom par ne Vi, raztopite.

Mrak: Taa pač mislim da tako ne gre sloves.

(case) Takega sodnika pa ne bomo mogli
braniti. Lari je bil desetkrat bolj (odide)

3. parisor

Progar (nam)

Ta bi mi se najbržalo, da bi mi tale pravi Mrak
razproščoval, kaj imam stniti. Naj bo kar
hoče jaz muram iti zolaj na klastov, kar
pride moja tava, ki je rch hudičev masca.

(Puče sodnijski plačič in odide)

4. parisor

Mrak (nam)

(pride na nekaj časa na odra) Nale, koga pa se mi bito pri-
nas, da bi imeli takirnega sodnika, kakur je tale.

Pri starem je verjetno še moja beseda tudi kaj vpljalo,

a pri' kem pa mič, čisto mič. Pri tej bircasti miča pa
bili. Človek stavis kar mures pa ru je za mič. Le
30 let sturim pri tej oddmiji, pa se mi se nikoli
ni tako slabo godilo, kakor zdaj.

5. parizad

Pujšni, Lipe in Katerca.

(La oddmiji se čuje petje)

Lova je r kumoliji halala
Čuk sedi na neji hopyasa
Kaj se čuk ni rekro halala
Oba n brva rseva hopyasa
Kaj pa brva pira halala
Amr buro vira hopyasa
Tivr je papira halala
Buro je pa riva hopyasa / Karf

Chor ali
Abuelh

Mraki: Kaj pa je to zan postander, spet nekaj aa r
kajfrico. [Te ven in pripelje Lipe ja in Katerca na
oder] Kako se moreta sta prelopiti in
lukej r c. k. prelopiji peti in rajne kome,
dizi delati. Lato raja mures papuli, kar
je to strar, ki se inna karnorati. Tinceur
des Gentes sta aba getmika.

Lipe (rare) No ta stvar se more še dobro obrniti. Tega
 nima še učenec in učenec r karji raj. (glasno)
 Kdo pa ste ti prav za prav, saj vas ne poznam.
 Mark: Tih, jaz sem e. k. služabnik in ved vas ne bižo.
 Tudi r učenec nrek gucer pod ključ.

Katerca: Za Brzi rogi, vendar ne bodite lahi, oha
 si služiva spetjem rakdanci kruh.

Mark: Rakdanci kruh? Kaj pa potem a kraj?

Lipe: Kdo krade? (La prime) Ti stara bandera, ti
 boš tukaj izpustil svoj oblast nad nama.
 Da te vržem ven, da se bo kar kadilo.

Katerca: Ne, ne Lipe, to bi bilo nevarno.

Lipe: Nevarno, ven z nrcem, pa to kraj. (Trci Mark)
 (modi modim)

b. prisur

Papini, Stugar

Stugar: (repi naglo) Prabit sem, prabit. — A
 kaj je to? Kaj vidim? (glasno) Mark
 Kaj delate?

Mark: Kaj delam? Kaj? pogledite, ven me hite moji.
 Lali rapin.

Katerca: Za Baga to je pa golto sedniti. Edaj bodeva
 pa le spet molala.

5.
Grogar: Kaj bi bilo, če bi mene noga ne bilo. Sam
slučaj, da sem porabil pokrovce me je pri-
peljal nanaj. Tudi sem stopila oba. Ti
hrake pa strani pri dnih.

(hrak stopi k dnem^{ude}, Lipe in Katerin pa pred so-
dnikov mirno. Podnik ableri mladni plejšo in
izprašuje Lipe in Katerin.)

Grogar: (Lipe) Kdo ste vi?

Lipe: (peje) Tar sem la lipi Lipej
Tmarjeli sem doma
Ila steganim klobukom
Kt redem ukrenj ma. /Kai/

Grogar: Al je to odgovor kaj? Kake kje stojite?

Lipe: (peje) Da pred vami stojim
Tar to dobro vem
Kako od vas binjam
To peči ne smem.

Grogar: (zase) Ta clovek je se pocličen. Zopet nek
pokvarjen talent /glasno/ Kdo pa je tale? /Kai/
že na Katerin

Katerin: (peje) Sem Lipejina Katerin
T Imhela sem doma

Kui lepa mija jänkica

K ukoy' dudi ma.

Krogar: I tenni ljudmi pa res ni nič sačeti.

Pa zastitati jih muram vendar. (Lipe)

Kdo pa je bil Vas ise?

Lipe: (poje) Kaj te stari atej

Le bli an cimperman

Le pinali liše, kajre.

Imajesčam puthayam. :/ Kar /.

Krogar: Pa stvar postaja resčas zanimivejši

(Katerci) Kaj pa so bili radi starini

Katunca: (poje) Karyali so kajam pir

Pysarvjali so mline rnis

Le bli pintar moj korač

Kastlinje pa berac. :/ Kar /.

Krogar: To je pa še za hudiča. Nabusoga modrega
odgovara mi dobili aol keh hudi. Tar vama
pokarim, kaj se pravi, pred sodnikom
stati.

Lipe: Gaspod sodnik, jaz mislim, da era
zda jela radost, kraj tudi smena sin
jati rasturčeno jelačilo.

Katerca: Goleto gospod sodnika. Peco katera.

Drogar: Taka plačo za to obnašanje tukaj v
o. k. uradu. (hraku ki ji med tem so
opal) Muak! Muak! Grela! Muak!
Dusa pijana. Tetamile vendar in opre-
vile svoj dolžnost. To je stvarja za
molice pa ne za jetnike.

Muak: (se raduam) Oho gospod sodnika. Naj
najprijaznejši poklon. Se pa jake
dolgo hodili na Keldovr.

Drogar: Taka! res jara sem ja misliti na
Keldovr in sem ^{pisat samo za porabljene celovine} ~~pisat samo za porabljene celovine~~
~~pisat~~. Torej Muak postojate. Pa
dva pod klynč ta čas da pridemo
nazaj. Taz niman naprej. (odide.)

7. prizor

Prijazni brez Drogara.

Muak: Allo naprej (prkače na stražni duri) Tam
sodnik...

Lipe: K poličanju (zase) Tamn maren pa so
pikarova.

Muak: Le nič obotavljanja. V rineu, kakor

sem pekel.

Lipe: Tinecun boji neumrati.

Anak: (opne shanske duri) Tar pravim, da noler
(potisne Lipele popred in kateno na njim)

8. priča

Anak (same)

To je kiva zdaj moram pa se skrbeti, da dobro
zapnem, sicer mi se občeča maza. Tar pravim
nčasih pa res ni več za zdržati, če bi cloveta
edino tloščalo (pokate steklenico egang) ne
imel več pa ne vem, kam bi šel.

O posvitlem dražetu stiletje, da partio
me se takih teraval. Kje pa boji fast.
Suk i. l. d, i. l. d. (pije) O edino moje
tlačilo prazni r me in mi da miči
živeti (odide z posamenimi koničnimi mi
stojinami)

9. priča

[odci estone za nekaj časa prazni, r katerem sam
se mi ne pogradi kaka kuročnica, ki se sečne
že z odhodom Anaka in me boja preselijo]

Lipe in Katerca.

(pojeta)

Večer kate' je tili
 Pujavi pac' eigan,
 Po gardu krog hodi li,
 Krokot' čez rovan.
 Č' tudi solnce peče,
 Al' der' nas ohladi,
 Ligan se vech' reče:
 Kaj' bodi' smrt' hodi'.
 Po gradu mi' živimo
 In kuhamo jedi,
 Po noči pa beshimo
 Ligan pr' dnevu opi'.

duet

Katerca: Res je, kaj ne da mi' tako puno zingene,
 Kakor nekateri mislijo. — Tudi njani
 Mrtak je menda sel. Pačlej morda je tudi
 namna post' adpuk.

Lipe: Oho ne tako naglo. Sela se morda obnešti.
 Ves' kaj tukaj biva v sodrinski sobi sama.
 Kaj' karega se namna se niti ni mi
 gledilo. Poslušaj! Vidi se. Tam bomo sed
 nite, si bomo pa oblečena. Vidi se oblečen

late sodniški plašč. Če sam ^{zrak} snak ne bo
prijel, da nisem sodnik, temveč
pa gineji. (občje plašč) Tako, vidiš al nisem
prer sodniku priložen. Pa ga bodem tudi
regimentno izval. Ti pa glej, da mi das
pravih odgovorov na moja vprašanja.

Katerca: Nič ne boj, nič. A če pa pride nagloma
sodnik, kaj potem?

Lipe: Teci, ko zapeta tudi ne bodeva. Pa to je pa
vendar inženir, biti sodnik. Pa hraske
ciganške obleke so tako javistice mente.

Katerca: Ti pa tudi Ti modro napravi, da se ne
vjamereva.

(Če čuje knaki):

Lipe: Čuj, nekdo gre. Zdaj pa glavno po koncu.

(Nekdo priliha):

Lipe: Nater.

10. prizor

Prejinja, gospe Milka, Milanova.

Milka: Klamam se gospod sodnik.

Lipe: Luga pokareu. Posim milnallina gospe
blagovstite malo počakati. Imam se
tukaj eno abtorenv pralirati. Saj ne bo

tako dolgo trajalo. Tudi te se.

Milka: Prosim, prosim. (u rudi)

Lipe: Odložite vse stvari. (Milka odide)

(Lipe govori a Katerca) Torej obtožena, pravej
te le pusti, se nam bo boljše godilo,
ako si lažeš.

Milka: (vse) Prosim odpuščate gospod sodnik,
česa pa je ta žena obtožena. *

Lipe: Kakor boste slišali je mnilka.

Milka: Ah to je grozno. U strah me je.

Lipe: (Katerca) Torej, kaj je nas gnalo k
temu prečinstvu, da ste umrli
svojega lastnega pet letnega otroka.

Milka: (vse) To je grozno.

Katerca: (navidez jokaje) Prištevani gospod
sodnik. Nikar drugega mi ne reče tega
prečinstva, kakor sama, sama
povščina. Kakor je res gospod
sodnik, si samo slušam kuhinjske
in cibranje. In ker sedaj mi to
liko razbujka se je sama sama
ne razbujam na prebudo hrano in kaj
vse otrok. (Lipe pije):

Milka: Ubrga peneka.

Lipe: Zdaj le še eno vprašanje. Kdo so bili vaši

stariši?

Katerca: Moj Bóg miši stariši. Teh se preračala nisem.

Lipe: Tedaj rva Rencala. Zdaj pa pijte v
rapur. (zdravljici)

Katerca: (izkaje vstopi v rapur)

11. pismo

Prijazna pisa Katerca

Lipe: (zave) Tabu jo je pogumstala. Milostliva
gospa, kaj vas je priredilo semkaj?

Milka: Zaprta sednik velike situaciji. Pislui,
igite. Pred enim letom sem se vdala.
Vzela sem zasebnika ^{Kurade} ~~kurade~~ Milana.
Kerle, ki je bil bogat, me je miš
vše silil, da sem ga morala vzeti.
Ljubavni nimen imela do njega
nibene. Kor si vsake more misliti,
ki ga prava. Zaprta mi je veliko
sveto, in na ta način sem poslala
njegova žena.

Lipe: (zave) Ta se pa gotovo bo še enebiti

mra. (glasno). In potem?

Milka: Zdaj pred enim mescem mi je umrl
pa moj oče, ki me je vzaknu pisnil,
~~ma~~ Zdaj bi prosila, če bi se mogla pu-
stiti ločiti od mojega mra. In sicer
tako, da bi dobila izplačano mojo sa,
pisano sodo. (du da pismo) Tukaj je
pisnuna rakonska pogodba.

Lipe: (vreme pismo) (zore) Če bi človek paragrafe
vedel bi prar lahter bil sodnik. Ky naj
je recem adaj? - - Aha se vem. (glasno)
Vzakonu pa je zapisano, da ima kda-
nik, kakorimenovani paragrafi del,
povedati mrok, kakaj tce biti ločen od
drugega trionega dela.

Milka: Kt bi le prišel moj mar tudi sem,
da vam ne bi bilo treba praviti o vero-
kih, da bi vam sami videli - - .

Lipe: Radoveden sem. (vreme papis in pise)
Koc ime?

Milka: Milka Milanova, pivna Bartr.

Lipe: Lera Koliko let? (pise)

Milka: Edenindvajset let.

¹⁴
Lipe: (miše) Ljupoga zasebnika -- Kakor je
imam mru?

Milka: Kamrad.

Lipe (piše) -- zasebnika Kamrada Milana.
/ Jadrka /

Lipe: Voda.

12. priročnik

Prijatelj Kamrad Milan.

Milka: Moj otrok.

Lipe: Ta potem pa se.

Kamrad: Dobro dan (odloži svojo palico in kleknje)

Lipe: Bog daj. Kaj je novega gospod Milan

Kamrad: Kakor vidim sedi tukaj moja žena,
Katera mi je nčuj napetila, da ga
R sodniji in se prsti brčiti od
mene

Lipe in Milka: Ja, da

Kamrad: (Milka) Ja vendar ne bodi tako.

Zakaj pa rdaš na enkrat, draga moja.

Kaj imaš vendar? Kakšen narok
imaš. Tar ti vendar le vse
dobro hočem.

Lilka: (prij) Lene pa to ne more z' goale
Čim bi ti mi bir
Li tako majhene postave
Li ves pukrost ino kir.

Konrad (prij) Saj mi ni la čas puket prarov
Dokler je hroset kupij tra
Saj ga knizec v Krami knpil
Saj si me prej vidava
:/ Kar /:

Lilka (prij) Saj misem te z' guberui naela
Le rad' dnarja stryega
Da bom ukuat dober inela
Ker bom zdaj od tebe sla.

Konrad: (prij) Tako je budija fletna bila
Da me ji na prauk došla
Zdaj me pa kniski uči
Da jo bom puecor zive dui.
:/ Kar /:

Lipav: (prij) Tista je velka mrica
Ktera se puegada vodor.
Se keca sta mi samica.
K' ma prebirnega mra

:/ Kar /:

13. mirni:
Prejenci, Luak.

Luak: (precej vinen) Oho gospod sodnik, ste se
tukej? (ogledanje cele situacije) Hudiča
to je pa še čudno, al jaz ne vidim
prav, al kaj da je. Sodnik se mi ne
zdi prav.

Lipe: Luak, kako sploh vidite vi naša del.
Znovet? V pijanem stanju pridete sem.
Ali se to spodobi? Jaz sem vam uka-
zal, da parite na ta dva piganška
jetnika ali ste to tudi storili?

Luak: Za gospod sodnik, storil sem stal, sem
kakor sid na stvari. (Kare) Tam se
že spet slagal, ko se sodnika nimam
videl priti.

Lipe: Počakajte Luak (milavostim) Jaz sem se bi
rda počakala tudi kake pol ure. V
tem času pa napravim pesten zapis,
milo v rajnej peči. Potem bročka pod-
pisala, in ga stvar dožalovljena.

Šilka: (protigne Lipejo v stran in morda denarja)
Gospod sodnik dobro izgledate - pravim.

17.

Lipe: (vseane demar) Ali skrbis gošpa. (Jadraku) huck
Vi mi pa pripeljite ta dva jetnika sem,
da e njima, murem se dalje razpravljal.
huck: Zgodilo se bode gospod rednik pr vašem
povelji (odide v zapor)

14. pisar.

Prijemni list hucka

Lipe: Tedaj gospod stilan, vi zahtevate, da ostane
vasa žena pri vas.

Kamad: To zahtevam. Zakaj pa sem jo uvel, če
neče biti pri mene.

15. pisar

Prijemni, huck in Kaluwa

huck: Takr gospod rednik tukaj — (prijemni Kaluwa)

Lipe: Tji pa je on, ki sem ga prabil za,
pusti zraven?

huck: Ni ga več.

Lipe: Tar hočem vedeti, kje, da je.

huck: Uvel je nr. —

Lipe: Uvel je takr? A takr se pravi pariti
na jetnike. Clovek, da vas razprodim
danes in zdaj. Kolaj idite inga iščite,

slipa narnanite rāndarjem. Tar ne buri
za naše krste odgovoren.

Brak: Kje naj ga iščem?

Lipe: Če bi jaz vedel, kje da je, Jar sam grem
po njega. Le nič obstranjanja.

Brak: O jani uboga stvar, kuliko bom mo-
rat si prestati! (odide)

Lipe: Takr prvim gospa, stopite tukle v
stanočo sobo in tudi vi gospod ali
kar in počakajta.

Liška: Prvim, prvim. (ovide)

Hamad: Gospod vodnik (in da denar)
prvim skrbite, da stvar za me
ugodno izpade.

Lipe: (nam) Bodite brez skrbi gospod Lišan.
Ker ne je tako, da sploh ni drugace
mogoče, kakor pa da vi najdete
pravdo.

Hamad: Tvoj golob.

Lipe: (in da voh) Na mojo besedo.

Hamad: (ostide)

Lipe in Katerca.

Katerca: Zdaj pa vendar prjva, je vendar
že sprijni čas.

Lipe: Se je malo popeli. Glej tukaj um ta
dva malv odr. Ona mi je dala
deset goldinajev, naj pomagam
se je iznebiti mra, in on mi jih
je dal tideset, da um pomagam
prihrati čeno.

Katerca: Ha, ha, lepa sorta, je že kupil ra
en čas. Pa poglej: Kaj vidim tukaj?
Lepa ženska oblačila in en moški ču-
nik.

Lipe: Seveda, to je tudi najino.

Katerca: Dajra se opravili, bha imava pa res
neco. Kaj ne da?

Lipe: Kaj pa, da jo imava.

/ oblačila odložena oblačila. Lipe vrane tudi
očala in paličo, tako da sta popolnoma
gripiski oblačena /.

Katerca: Vidis, obleka dela človeka. Če se

oka malo bolj oblečena, pa tudi bolj
gospodsko izgledava.

Lipe: Tako, ti si gotova, ja tudi.

Katerca: Zeloj pa prava.

Lipe: Prava

Katerca: Bredna najno butaro kar tukaj
pustila, in trije gosli.

Lipe: Gosli vsemu, butara naj je tu.
Taj ni tuliko vredna, kot 40 gol-
dinajev, karle inar v žepu. (name
gosli)

Katerca: Zeloj je vse gotovo.

Lipe: Eni so sem bil sredi in sem
si zasturil 40 goldinajev in lepo
obleker. To gotovo se sredi ne
zasturi.

prigoda: Taraj & Bajani ti pisa
Tu ti ječa unarava
Shranke si za lunge vanna
Li premol' rapula bla.
/ oči delu /

Mrak (pau)

(mieli asbujen na odu) Sam hudi je ga od-
nesel. Komu ga najti. Oh to sv. teran-
ne. (Le vede) Ves hudi seim. Oh to
ni več mogoče. Tar odpovem sluh. br.
(re napigi) Edinra moja tolažba. Hudo,
hudo, hudo - - - oh oh - (zapi)

1. Valčeta:

Strogar: Na kaj pa je to ropet. Je se ppet na-
lih. Ta ne nisi razloč. Čisto ime.
Mrak. (primo Mrak za pau). Mrak
ostani para pijana razpana.
Mrak ostani pravim.

Mrak. (se vadrani) Gospod sedel, oh-
ninem ga našel - ni bilo mogoče.

Strogar: Kaj? Koga nisi našel?

Mrak: Vsel je in ninem ga našel, sel je.

Strogar: Kdo je sel? Ali se vam je pa-
met zmedla?

Mrak: Nič emedla, nič sel je, in niga.
Strogar: Za Bržjo voljo kdo je sel, kdo?

Mrak: No so niste

Strogar: Jaz ne vem nič.

Mrak: (zare) Pa pravi, da se je meni pa
mel amušala, araven se je pa njemu
(glešno) No cigari.

Strogar: Cigan? je vsel? In kje je cigan,
Ka,

Mrak: Zaprla.

Strogar: Kako je bilo moziči, da je vsel?

Mrak: Jaz ne vem. Vprašajte cigankar.

Strogar: Odpru je in jo pokliči.

18. januar
Pujonja, Hemrad in Julka

(Mrak se odpre in gleda skozi duru)

Mrak: Gospod sednik, sta pa ropet aba
lukaj. (vrapar) Payla ven.

Hemrad in Julka (ustopita)

23.

Gregar: Kaj to ja vendar niso cigani. A to ni
mujci. Gospa Milanovka, klanyam, se
in gospod Milen, sluga pokoren, (da jima
reho) Kdo je rajn vendar tukaj neki
zaprl.

Milka: Gospod sodnik.

Krnat: Da, da, sodnik.

Gregar: Sodnik? raj ni drugega sodnika
razum mene.

Mrak: Vendar ite je vi zapeli, saj sem bil
raven.

Gregar: Lajmnik, ni res.

Milka: Ne vi ampak nek drugi sodnik.

Gregar: Saj ni drugega.

Milka: Pač, pač.

Krnat: (glejda okrog sebe) Kje pa je moj sodnik.

Milka: In moja obleka.

Mrak: Kje pa je ciganka?

Gregar: Tukaj so cunje. Kje so moja acela.

Krnat je nekdo, in vi Mrak ne parite

Kaj re lučaj gadi.

Šrak: Kaj re gadi? Ne vem kaj je to šlo.

Hamad: Moj blablab

Šilka: Moj šol } (ob omen)

Hamad: Ljudem saduik ni sto odgovoren.

Šrogar: Tar ne šrak.

Šrak: Tar ne vi.

1. Zastavnik hilev pade 1.

Maribor 1905

